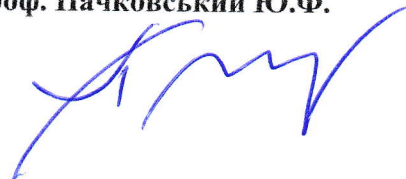

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Історичний факультет
Кафедра соціології

Затверджено
на засіданні кафедри соціології історичного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка,
протокол № 7 від 8 лютого 2021 р.

Завідувач кафедри
д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус дисципліни вільного вибору студентів
«Соціопсихологія злочинності»,
що викладається в межах освітньої програми
першого (бакалавського) рівня вищої освіти

Львів 2021

Силабус курсу
«Соціопсихологія злочинності»
2021-2022 навчального року

Назва курсу	Соціопсихологія злочинності
Адреса викладання курсу	ЛНУ імені Івана Франка, вул. Університетська 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 поведінкові науки; 054 соціологія
Викладачі курсу	Демків Олег Богданович, к.с.н., доц. кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	oleh.demkiv@lnu.edu.ua , https://clio.lnu.edu.ua/employee/demkiv-o-b , 319 аудиторія головного корпусу.
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Щоп'ятниці о 11.00 за посиланням: https://us04web.zoom.us/j/79213368893?pwd=UVBsRWp0RXRmaGxhcSt4bDkrTXlYQT09 Meeting ID: 792 1336 8893 Passcode: 4HvF7f
Сторінка дисципліни	https://clio.lnu.edu.ua/course/sotsiopsykhohiia-zlochynnosti
Інформація про дисципліну	Назва дисципліни: «Соціопсихологія злочинності» Семестр: 3 Спеціальність (спеціалізація): 054 – Соціологія Загальна кількість годин – 108 (кредитів ЄКТС – 3); в тому числі аудиторні години – 32 (лекції – 16 , семінарські – 16)
Коротка анотація дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна «Соціологія злочинності» присвячена соціологічним та психологічним аспектам формування та поширення різних форм злочинності, а також засобам їхньої діагностики та попередження. Дисципліна складається із таких тематичних модулів: 1) історія становлення та теоретичні підходи у дослідженні злочинності і відхильної поведінки; 2) поширеність та динаміка відхильних форм поведінки і злочинності в сучасному українському суспільстві; 3) методичні та етичні питання емпіричного дослідження злочинності. У межах цього предмету розглядаються такі теми: зміст понять «злочин», «девіація», «патологія», «аномалія», «особистість злочинця», «особистість постраждалого від злочину», «соціальні цінності», «норми», «соціальний контроль» та ін.; здійснюється порівняльний аналіз низки підходів у вивченні злочинності та відхильної поведінки (утилітаристський, біологізаторський, конструктивістський,

	соціокультурний підходи, підхід соціальної екології, теорія соціальної напруги). Особлива увага приділена виробленню вмінь і навичок організації та проведенню соціологічного дослідження злочинності у сучасному українському суспільстві.
Мета та цілі дисципліни	Навчальний курс «Соціопсихологія злочинності» має на меті формування у студентів знань з історія становлення й теоретичних підходів до дослідження злочинності та відхильної поведінки, а також засвоєння навичок емпіричного дослідження названої проблематики.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Демків О. Девіантогенні аспекти організації міського простору: концептуалізації та досвід дослідження. Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. 2008. Вип. 2. С. 110-125. 2. Демків О. Б., Федевич М. З. Прізонізація свідомості молоді як девіантогенний чинник. Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. 2012. Вип. 6. С. 153-163. 3. Дюркгайм Е. Самогубство: Соціологічне дослідження / Пер. з фр. Л.Кононович. К.: Основи, 1998. 519 с. 4. Бова А. А., Кулик О. Г., Наумова І. В. Злочинність в Україні: фактори, тенденції, протидія (2002–2014 рр.): монографія. Київ: ДНДІ МВС України, 2015. 364 с. 5. Бугера О. І. Соціальні Інтернет-мережі та запобігання злочинності: сучасні тенденції. Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право. 2018. № 2. С. 110-113. 6. Кандричин С. Злочинність в ареалі "зіткнення цивілізацій": приклад України та Білорусі. Соціологія: теорія, методи, маркетинг : наук.-теорет. часоп. 2010. № 3. С. 71-83. 7. Пиголенко І. В. Соціологічна складова дослідження проблеми ухилення від сплати податків. Український соціум. 2010. №1. С. 65-72. 8. Поклад В. І. Методологія та методика вивчення латентної злочинності: Навчальний посібник / МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2007. 48 с. 9. Попова Т.В. Соціальні мережі, кібератаки та гібридні війни. URL: https://www.radiosvoboda.org/a/28598299.html (Last accessed: 08.05.2018). 10. Рущенко І. Діалог соціолога та юриста про латентну злочинність і не тільки... Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2001. № 2. 11. Рущенко І. П. Соціологія злочинності: Монографія. Харків: Видавництво національного університету внутрішніх справ, 2001. 370 с. 12. Рущенко І. П., Соболев В. О., Ярмиш О. Н. Криміногенна ситуація великого міста: методика соціологічного вимірювання. Вісник Університету внутрішніх справ. 1997. № 2. 13. Свеженцева Ю., Андреева В. Роль соціального моніторингу в забезпеченні взаємодії міліції та громадськості. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2007. № 38. С. 274-281. 14. Степаненко В. Національні закони та регіональні етоси: правова культура в українських регіональних вимірах. НАУКМА. Наукові записки. Соціологічні науки. Том 58, 2006. с.48-58. 15. Фуко М. Наглядати й карати. К.: Основи, 1998. – 392 с. 16. Шакун В. І. Суспільство і злочинність. К.: Атіка, 2003. – 784 с. 17. Щербакова І. В. Побоювання як складова соціальних уявлень про міліцію: обґрунтування теоретико-методологічних засад. Право і Безпека, 2009. 18. Włachut J. Problemy związane z pomiarem przestępczości. Wolters Kluwer Polska, Warszawa. 2007. 240 s.

	<p>19. Goodman M. Future Crimes: Everything is Connected, Everyone is Vulnerable, and What We Can Do About It. Doubleday, 2015.</p> <p>20. Hołyst B. Socjologia kryminalistyczna, Warszawa. 2007.</p> <p>21. Lemert E. M. Primary and Secondary Deviation. In Social Deviance: Readings in Theory and Research. Ed. by H. N. Pontell. 3rd ed. Prentice Hall, Upper Saddle River. New Jersey. 1999. 448 p., P. 53-56.</p> <p>22. Marx G. T. Ironies of Social Control: Authorities as Contributors to Deviance through Escalation, Nonenforcement, and Covert Facilitation. In Social Deviance: 19 Readings in Theory and Research. Ed. by H. N. Pontell. 3rd ed. Prentice Hall, Upper Saddle River. New Jersey. 1999. 448 p., P. 7-20.</p> <p>23. Schmalleger F. Criminology today: an integrative introduction. New Jersey, 1999.</p> <p>24. Staples W. G. Everyday Surveillance: Vigilance and Visibility in Postmodern Life. Rowman & Littlefield publishers inc. Lanham. 2000. 191 p.</p> <p>25. Stark R. Deviant Places. Deviance and Social Control: a Reader. Ed. by R. Weitzer. McGraw-Hill Higher Education. NY. 2002. 397 p.</p> <p>26. Sutherland E. H. White Collar Crime: Formulating the Concept and Providing Corporate Crime Baseline Data. In Corporate and Governmental Deviance: Problems of Organizational Behavior in Contemporary Society. Ed. By Ermann M. D., Lundman R. J. 6th ed. Oxford university press. 2002. P. 336. P. 67 – 82.</p>			
Тривалість курсу	135 год			
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 години лекцій, 16 год. лабораторних занять, 71 години самостійної роботи			
Очікувані результати навчання	<p>Лекції. Передбачають систематичний і послідовний виклад навчального матеріалу, а також інтерактивні форми участі студентів в обговоренні дискусійних питань.</p> <p>Практичні заняття. Відвідування та активна участь студентів у роботі практичних занять є обов'язковою умовою успішного засвоєння навчальної дисципліни. Передбачено проведення навчальних занять з використанням інтерактивних методів (дискусії, робота в малих групах, розв'язання проблем з прив'язанням до конкретної прикладної ситуації, використання кейс-стаді тощо з їхнім наступним обговоренням), а також реалізація індивідуальних навчальних завдань.</p>			
Ключові слова	Злочинність, чинники злочинної поведінки, латентна злочинність, особистість злочинця і постраждалого, віктимологія.			
Формат курсу	Змішаний очно-дистанційний			
Теми	Форма заняття	Література, ресурси	Лекції / семінари	Самостійна робота
Тема 1. Історичне становлення психологічного та соціологічного вивчення злочинності	Лекційні, семінарські	<p>Демків О. Б. Нормативна пермісивність: українські та загальноєвропейські закономірності і тенденції / О. Б. Демків, Л. М. Кондратик // Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. - 2010. - Вип. 4. - С. 199-207. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_soc_iology_2010_4_24.</p> <p>Титаев К. (2016). Qui custodiet, или почему надо изучать</p>	(4/4)	20

		<p>юристов. Социология власти, 28 (3), 8-14.</p> <p>Общественный запрос на социолого-правовые исследования и обучение социологии права. Сборник статей факультета права НИУ ВШЭ." (Под ред. Е.Н. Салыгина, С.А. Маркунцова. М.: НИУ ВШЭ, Юриспруденция, 2013. – 144 с.</p> <p>Мартыненко О. А., Самотиевич В. А. Преступления сотрудников органов внутренних дел Украины. — Харьков: Права людини, 2013 р. — 288 с. http://library.khpg.org/files/docs/1385108490.pdf</p>		
<p>Тема 2. Особистість злочинця та постраждалого як об'єкт психологічного та соціологічного дослідження</p>	<p>Лекційні, семінарські</p>	<p>Ошибки следователей и следствие как историческая ошибка / Кирилл Титаев https://www.youtube.com/watch?v=DodFzWHGpvc</p> <p>Проблема смертной казни: криминологический, социальный и нравственный аспекты https://cyberleninka.ru/article/v/problema-smertnoy-kazni-kriminologicheskij-sotsialnyy-i-nravstvennyy-aspekty</p> <p>Рущенко И. Диалог социолога и юриста о латентной преступности, и не только об этом... Доступне на club.fom.ru/books/N2_2001r.pdf 23.01.2007</p> <p>Титаев Кирилл Дмитриевич, Скугаревский Дмитрий Анатольевич, Кнорре Алексей Викторович, Кудрявцев Владимир Евгеньевич, & Шклярчук Мария Сергеевна (2018). Манифест новой количественной криминологии "уголовная политика с опорой на данные". Вестник Санкт-Петербургского университета. Право, 9 (1), 91-101.</p> <p>Ясавеев И. Социология социальных проблем // Социология: учебное пособие / Под ред. С.А.Ерофеева, Л.Р.Низамовой. 2-е изд., перераб.</p>	(4/4)	18

		и доп. Казань: Изд-во Казан. ун-та, 2001. – 386 с. Corporate and governmental deviance: problems of organizational behavior in Contemporary society. Ed. By Ermann M. D., Lundman R. J. 6th ed. Oxford university press. 2002. P.		
Тема 3. Соціологічні теорії злочинності	Лекційні, семінарські	Humphrey L. "Tearoom trade." <i>Trans-action</i> 7.3 (1970): 10-25. https://sexinfo.soc.ucsb.edu/article/tearoom-trade Marx G.T. Ironies of Social Control: Authorities as contributors to deviance through escalation, nonenforcement, and covert facilitation // Social deviance: readings in theory and research / edited by H. N. Pontell. – 3rd ed. Prentice Hall, Upper Saddle River. New Jersey. 1999. P. 7-20 Liazos A. The poverty of the sociology of deviance: nuts, sluts and perverts // Social deviance: readings in theory and research / edited by H. N. Pontell. – 3rd ed. Prentice Hall, Upper Saddle River. New Jersey. 1999. P. 117-131 Sutherland E. H. Is "white collar crime" crime? // Social deviance: readings in theory and research / edited by H. N. Pontell. – 3rd ed. Prentice Hall, Upper Saddle River. New Jersey. 1999. P. 345 – 356	(4/4)	18
Тема 4. Національний та крос національний вимір досліджень злочинності	Лекційні, семінарські	Рущенко И. Диалог социолога и юриста о латентной преступности, и не только об этом... Доступне на club.fom.ru/books/N2_2001r.pdf 23.01.2007 Титаев Кирилл Дмитриевич, Скугаревский Дмитрий Анатольевич, Кнорре Алексей Викторович, Кудрявцев Владимир Евгеньевич, & Шклярчук Мария Сергеевна (2018). Манифест новой количественной криминологии "уголовная политика с опорой на данные". Вестник Санкт-	(2/2)	8

		Петербурзького університета. Право, 9 (1), 91-101.		
Тема 5. Методичні та етичні питання дослідження злочинності	Лекційні, семінарські	<p>Демків О. Б. Нормативна пермісивність: українські та загальноєвропейські закономірності і тенденції / О. Б. Демків, Л. М. Кондратик // Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. - 2010. - Вип. 4. - С. 199-207. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_soc_iology_2010_4_24.</p> <p>Титаев К. (2016). Qui custodiet, или почему надо изучать юристов. Социология власти, 28 (3), 8-14.</p> <p>Общественный запрос на социолого-правовые исследования и обучение социологии права. Сборник статей факультета права НИУ ВШЭ." (Под ред. Е.Н. Салыгина, С.А. Маркунцова. М.: НИУ ВШЭ, Юриспруденция, 2013. – 144 с.</p> <p>Мартынченко О. А., Самогубов В. А. Преступления сотрудников органов внутренних дел Украины. — Харьков: Права людини, 2013 р. — 288 с. http://library.khpg.org/files/docs/1385108490.pdf</p>	(2/2)	7
Разом			16/16	71

Підсумковий контроль	Залік в кінці семестру
Пререквізити	--
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	Презентація, лекції, дискусія
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою. У курсі передбачено наступні форми оцінювання роботи студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Презентація (усно) або письмове реферування та/або участь у дискусіях (8 семінарів x 5 балів) (40 балів) • Індивідуальне завдання (20 балів) • Тестування перед складання заліку (40 балів) <p>Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.